

Til lovforslag nr. L 22. Tillægsbetænkning afgivet af Arbejdsmarkedsudvalget den 23. juni 1998

Tillægsbetænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v.

(Timeoverførsel og overgangsydelse m.v.)

Udvalget har, efter at lovforslaget ved 2. behandling blev henvist til fornyet udvalgsbehandling, behandlet dette i et møde og har herunder stillet spørgsmål til arbejdsministeren, som denne har besvaret skriftligt. Nogle af udvalgets spørgsmål og arbejdsministerens svar herpå er optrykt som bilag til tillægsbetænkningen.

Der er af et mindretal stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Et flertal (udvalget med undtagelse af Socialdemokratiets og Det Radikale Venstres medlemmer af udvalget) finder, at lovforslagets ændringer kun løser en del af problemerne for personer på overgangsydelse, hvad angår begrænsningerne i deres beskæftigelsesmuligheder. Det er stadig ikke muligt for personer på overgangsydelse og efterløn frit at vælge, hvilken form for beskæftigelse de vil udøve inden for de indtjenings- og timerammer, lovgivningen giver. Eksempelvis kan personer på overgangsydelse og efterløn ikke beskæftige sig med hverv, der betragtes som selvstændig virksomhed. Dette indebærer, at personer på overgangsydelse og efterløn ikke må skrive bøger, male og udstille billeder, undervise, fiske og lignende. Derudover er der fortsat behov for en præcisering og tydeliggørelse af retsgrundlaget for gældende praksis, så personer på overgangsydelse og efterløn kender deres rettigheder og pligter. Derfor opfordrer flertallet regeringen til i begyndelsen af næste

folketingssamling at fremkomme med forslag til ændring af reglerne for overgangsydelse og efterløn, således at ordningerne gøres mere fleksible og imødekommer de behov, personer på overgangsydelse og efterløn har.

Herefter indstiller et *mindretal* (Socialdemokratiets, Det Konservative Folkepartis og Det Radikale Venstres medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* i den affattelse, hvori det foreligger efter 2. behandling.

Et *andet mindretal* (Venstres medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* og vil redegøre for sin stilling til det stillede ændringsforslag ved 3. behandling.

Et *tredje mindretal* (Socialistisk Folkepartis medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* og vil redegøre for sin stilling til det stillede ændringsforslag ved 3. behandling.

Et *fjerde mindretal* (Dansk Folkepartis medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* og vil redegøre for sin stilling til det stillede ændringsforslag ved 3. behandling.

Et *femte mindretal* (Centrum-Demokraternes medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* og vil redegøre for sin stilling til det stillede ændringsforslag ved 3. behandling.

Et *sjette mindretal* (Enhedslistens medlem af

udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* og vil redegøre for sin stilling til det stillede ændringsforslag ved 3. behandling.

Et *syvende mindretal* (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det stillede ændringsforslag.

Et *ottende mindretal* (Kristeligt Folkepartis medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* og vil redegøre for sin stilling til det stillede ændringsforslag ved 3. behandling.

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af et *mindretal* (FP):

Til § 1

1) Efter nr. 4 indsættes som nyt nummer:

»01. § 65, stk. 1, affattes således:

»Arbejdsløsheds-kassen skal vejlede medlemmet om de rettigheder og pligter, der følger af lo-

vens kapitel 7-16, samt om medlemmets rettigheder og pligter i øvrigt efter arbejdsmarkedslovgivningen i mindst samme omfang, som følger af § 7 i forvaltningsloven.«

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Uanset at arbejdsløsheds-kasserne allerede har vejledningspligt, og uanset at den gældende vejledningspligt - på visse områder - er mere omfattende end den vejledningspligt, der gælder efter forvaltningsloven, finder Fremskridtspartiet, at de problemer, der har været med overtrædelser af reglerne, i næsten alle tilfælde skyldes, at medlemmerne mener, de har fået en for dårlig vejledning.

Ændringsforslaget har til hensigt at sikre, at det direkte i loven er fastslået, at den vejledningspligt a-kasserne skal yde, mindst skal opfylde de krav, der gælder efter forvaltningsloven.

Carsten Hansen (S) Poul Erik Dyrland (S) fmd. Bjarne Laustsen (S)

Anne-Marie Meldgaard (S) Ole Vagn Christensen (S) Aage Frandsen (SF) nfmd.

Susanne Clemensen (CD) Anders Samuelsen (RV) Jette Gottlieb (EL)

Charlotte Antonsen (V) Kirsten Jacobsen (FP) Ulla Tørnæs (V) Jens Vibjerg (V)

Knud Erik Kirkegaard (KF) Bendt Bendtsen (KF) Mogens Andreassen (DF)

Ole M. Nielsen (KRF)

Nogle af udvalgets spørgsmål og arbejdsministerens svar herpå

Spørgsmål nr. 43:

Ad svaret på spørgsmål 41, jf. bilag 45

Ministeren bedes bekræfte, at Fisker Kaj efter vedtagelsen af lovforslaget ikke vil have nogen mulighed for at indtræde i efterlønsordningen efter overgangsbestemmelsen i § 3.

Svar:

Som det fremgår af mit svar på spørgsmål 41, vil Kaj Nielsen være omfattet af lovforslagets § 3 og have mulighed for efter ansøgning at få tilladelse af direktøren for arbejdsløshedsforsikringen til at indtræde i efterlønsordningen.

Som nævnt i mit svar fremgår det af bemærkningerne til § 3, at det vil være en betingelse for at få tilladelsen, at personen opfylder betingelserne for at kunne få en dispensation i medfør af den i lovforslagets § 1, nr. 5, foreslåede affattelse af § 75 j, stk. 4, nr. 2.

Det fremgår af denne bestemmelse, at modtagere af overgangsydelse, der overtræder reglerne om, at det som hovedregel ikke er tilladt at drive selvstændig virksomhed, under særlige omstændigheder kan få tilladelse til at forblive i overgangsydelsesordningen. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at dispensation til at forblive i ordningen kan gives til modtagere af overgangsydelse, der i ubetydeligt omfang har drevet selvstændig virksomhed.

Som det fremgår af § 3, er det direktøren for arbejdsløshedsforsikringen, der har kompetence til at træffe afgørelsen ved en ansøgning om at forblive i ordningen. Jeg har således som minister ikke mulighed for at træffe afgørelse herom.

Som det fremgår af mit svar vil dispensation blive givet efter de regler og den praksis, der gælder på efterlønsområdet. På den baggrund er det er på det foreliggende grundlag min opfattelse, at Kaj Nielsen vil kunne få tilladelse til at indtræde i efterlønsordningen.

Det vil være en betingelse, at Kaj Nielsen opfører sig med sin virksomhed, da det som nævnt i mit svar efter gældende praksis ikke vil være muligt at få en tilladelse til at drive selvstændig virksomhed ved fiskeri i 200 timer om året.

Spørgsmål nr. 46:

Er ministeren enig i, at reglerne diskriminerer ikke-lønmodtagere med særdeles små indtægter når det skønnes, at tidsforbruget i forbindelse med arbejdet ikke kan kontrolleres? I benægtende fald bedes ministeren oplyse, hvorfor det er hensigtsmæssigt med en sådan diskrimination.

Svar:

Jeg vil først gerne oplyse om baggrunden for 200-timers-reglen, idet jeg går ud fra, at det er disse regler, der hentydes til i spørgsmålet.

Med lovforslaget ligestilles overgangsydelsesmodtagere med efterlønsmodtagere fsva. muligheden for at drive selvstændig virksomhed. Der er i efterlønsperioden kun en begrænset ret til at arbejde - de tilladte 200 timer.

Det er som hovedregel ikke tilladt at drive selvstændig virksomhed i efterlønsperioden. Begrundelsen for det er, at det er umuligt at kontrollere omfanget af arbejde i den selvstændige virksomhed.

En lovændring har siden 1. januar 1995 givet mulighed for at opnå tilladelse til at drive en lille selvstændig virksomhed i efterlønsperioden i 200 timer om året. Forarbejderne lægger vægt på, at for at tilladelse kan gives, skal det være sandsynliggjort at virksomheden ikke nødvendigvis er en samlet indsats på mere end 200 timer hvert år.

Kravet om, at det på forhånd skal kunne sandsynliggøres, at arbejdsindsatsen kan holdes inden for 200 timer, gør, at det normalt kun er virksomheder, som *efter deres art* kan udføres inden for 200 timer, der godkendes.

Kendetegnende for tilladelserne er, at de gives, når det kan dokumenteres på forhånd, at arbejdsmængden vil være mindre end 200 timer, og at dokumentationen ikke baserer sig alene på medlemmets erklæring herom.

Jeg finder ikke, at reglerne er udtryk for diskrimination, men er en måde at give mulighed for at drive en lille selvstændig virksomhed, samtidig med at omfanget af virksomheden kan kontrolleres.

Der har i Folketinget været et ønske om, at modtagere af overgangsydelse får samme mulighed for at drive selvstændig virksomhed som efterlønsmodtagere, og det vil ske med dette lovforslag.

Regeringen har imidlertid besluttet at tage efterlønsordningen op til revision. Målet er at give mere fleksible muligheder for ældres tilbage- trækning fra arbejdsmarkedet og dermed sikre, at flere ældre trækker sig mere gradvist tilbage, end tilfældet er i dag.

Regeringen vil derfor vurdere, om det er muligt at etablere en ny enstrengt efterlønsordning til afløsning af de to gældende ordninger - efterløn og delefterløn.

Det vil i den forbindelse også skulle vurderes, hvorledes udøvelse af selvstændig virksomhed og f.eks. kunstneres mulighed for at arbejde kan indgå i en mere fleksibel efterlønsordning, men der er ingen tvivl om, at der vil være meget store vanskeligheder forbundet hermed.

Det vil ikke mindst være vanskeligt at kontrollere, at efterlønnen ikke kommer til at virke som en form for erhvervsstøtte.

Et indtægtsloft er en mulighed, men vil være vanskeligt anvendeligt, fordi indtægten ved selvstændig virksomhed ofte ikke kendes før længe efter, at arbejdet er udført. Der kan således tidsmæssigt være meget stor afstand mellem arbejdets udførelse og indtægten, hvilket gør en administration af fradragsreglerne komplicerede.

Det vil også være vanskeligt at fastlægge, hvilke elementer der skal indgå i et indtægtsloft. Er det indtægten efter fradrag af driftsudgifter, f.eks. leje af atelier, udgifter til materialer, indkøb af edb og renteudgifter, eller er det f.eks. bruttoomsætningen? Vælger man en overskudsgrænse, vil et medlem selv kunne regulere, hvor stort et beløb der skal bruges som fradrag i forhold til skattemyndigheder gennem afskrivninger, renteudgifter og driftsudgifter. En underskudsgivende virksomhed vil i denne henseende bevirke, at et medlem i efterlønsperioden vil kunne arbejde ubegrænset, uden at det får konsekvenser for efterlønnen.

På denne baggrund finder jeg det mest hensigtsmæssigt at lade problemstillingen indgå i den samlede vurdering af en ny efterlønsordning, og som jeg oplyste i mit svar på spørgsmål 45, vil de nye regler også kunne få betydning for

reglerne om selvstændig virksomhed i overgangsydelsesperioden.

Spørgsmål nr. 47:

Idet der henvises til vedlagte annonce bedes ministeren oplyse, om personerne i sagen fra Langeland vedrørende rundvisning i have til fordel for Hjerteforeningen vil kunne genindtræde i ordningen efter forslagets vedtagelse? I bekræftende fald bedes oplyst på hvilke betingelser, og om vedkommende vil slippe for tilbagebetalingskrav og få efterbetalt ikke udbetalte beløb.

Svar:

Jeg har som minister ikke mulighed for at træffe afgørelse i konkrete sager.

Jeg har fra Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen fået oplyst, at der ikke er truffet afgørelse i sagerne om ægteparret, der har fremvist deres have til fordel for Hjerteforeningen. De pågældende er derfor ikke udtrådt af ordningen, men udbetalingen af ydelsen er stoppet, indtil en afgørelse foreligger.

Som jeg oplyste i mit svar på spørgsmål 42, afventer sagerne vedtagelsen af dette lovforslag.

Vedtages lovforslaget vil sagerne være direkte omfattet af de nye regler om overgangsydelse. Det betyder, at det vil blive vurderet, om der er tale om selvstændig virksomhed, og i givet fald, om de pågældende vil kunne få en tilladelse til at drive selvstændig virksomhed i 200 timer om året, jf. forslagets affattelse af § 75 j, stk. 4, nr 1, eller om de vil kunne få en dispensation til at forblive i overgangsydelsesordningen, jf. § 75 j, stk. 4, nr. 2. Er dette tilfældet, vil de kunne få efterbetalt ikke udbetalte beløb.

Spørgsmål nr. 48:

Ad svaret på spørgsmål 39, jf. bilag 45

Ministeren bedes oplyse, hvad de 5 sager drejer sig om, og hvad der konkret i hvert tilfælde var årsag til, at sagen blev indbragt, samt om nogen af de berørte - i givet fald hvem - vil kunne genindtræde i ordningen i henhold til § 3, samt om, i hvilke af sagerne der vil kunne dispenseres i medfør af den foreslåede affattelse af § 75 j, stk. 4, nr. 2, jf. § 1, nr. 5.

Svar:

Jeg har fra Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen fået oplyst, at 2 af sagerne drejer sig

om fremvisning af en have, jf. mit svar på spørgsmål 47, 1 sag er en forespørgsel om muligheden for at udstille og sælge malerier, og 1 sag er en forespørgsel om muligheden for at skrive og udgive en bog. I 1 sag har den pågældende klaget til direktoratet over arbejdsløsheds-kassens afgørelse om, at pågældende måtte udtræde af overgangsydelsesordningen på grund af salg af tøj og udlejning af hestebokse og er blevet slettet af arbejdsløsheds-kassen for svig.

I ingen af de 4 første sager er der tale om, at de pågældende er udtrådt af ordningen. I de to første sager er udbetalingen af overgangsydelse stoppet, indtil en afgørelse foreligger.

Jeg har som minister ikke mulighed for at træffe afgørelser i konkrete sager, og jeg kan derfor ikke udtale mig om udfaldet af disse sager.

Jeg kan oplyse, at da der er tale om sager, hvori der ikke er truffet endelig administrativ afgørelse, vil sagerne være direkte omfattet af lovforslagets nye regler om overgangsydelse, jf. også mit svar på spørgsmål 47, og ikke af den særlige bestemmelse i § 3, der alene vedrører sager, hvori der er truffet endelig administrativ afgørelse.